

HASIČSKÉ NOVINY

Rozhovor s ministrem vnitra ČR Janem Hamáčkem
... na straně 5

Hasiči z Černobylu
... obětavosti a hrdinství věnujeme stranu 3

Ročník 32, číslo 09-2021, 7. května 2021

Vydává Sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska

Shromáždění starostů SH ČMS

V Brně proběhlo 24. dubna 2021 shromáždění starostů OSH. Usnesení z proběhnuvšího jednání včetně zevrubné zprávy starosty SH ČMS Jana Slámečky naleznete na webu dh.cz. Text zprávy starosty Jana Slámečky je doplněn i o vystoupení I. náměstka Lubomíra Janeby. Shromáždění starostů řešilo, mimo jiná témata, i otázky související s termínem VI. sjezdu SH ČMS. Shromáždění starostů schválilo rozpočet SH ČMS na rok 2021 a plán práce Vedení SH ČMS, Výkonného výboru SH ČMS a Shromáždění starostů OSH do sjezdu. Schváleny byly též celostátní akce SH ČMS na rok 2021. V příštím čísle Hasičských novin se detailně vrátíme k harmonogramu příprav VI. sjezdu SH ČMS.

Potápěčské cvičení

Potápěči pražských hasičů cvičili v důlních šachtách orientaci pod uzavřenou hladinou. Místem výcviku byla lokalita Důl Hranická v Rychlebských horách. Výcvik probíhal v důlních šachtách v hloubce 50 m. Hasičští potápěči cvičili orientaci pod uzavřenou hladinou, řešení krizových situací, mapování a plánování dekompresních ponorů.

Děsivá i ničivá krása ohně. Pořád platí: dobrý sluha, ale zlý pán. foto mf

Hasiči obdrželi grant od Povodí Moravy

V loňském roce 2020 se hasiči z Radslavic (okres Přerov) přihlásili do grantového programu Povodí Moravy. Byl to již jeho sedmý ročník a bylo do něj podáno téměř šedesát žádostí. Povodí Moravy hasičům pod stromeček nadělilo obnos 100.000 Kč, který rozdělilo mezi tři sbory. Radslavice byly mezi třemi úspěšnými žadateli o tuto podporu s projektem pořízení prostředků pro ochranu členů při zásazích na vodě a při povodních. Pořídili si dva suché obleky AGAMA Rescue s příslušenstvím, dvoje brodicí kalhoty a 6 párů rukavic s chemickou odolností. Povodí Moravy přispělo částkou 34.500 Kč, zbylou částku ve výši 46.071 Kč uvolnila pokladna sboru.

Hasiči v televizní věži

Taktické cvičení zaměřené na likvidaci simulovaného požáru proběhlo v části známého televizního vysílače v Ostravě-Hošťálkovicích. Hasiči si vyzkoušeli vedení hadic po schodišti vysílací věže až do výšky 15. patra, část v dýchacích přístrojích. Později zde trénovali i s nejvyšším krajským automobilovým žebříkem AZ 53 MB Arocs. Do Hošťálkovic přijela celkem čtyři hasičská vozidla. foto Tomáš Lach

Očkování COVID-19

Ústřední krizový štáb rozhodl na svém jednání 23. dubna 2021 o zařazení členů jednotek sboru dobrovolných hasičů do prioritní skupiny očkování COVID-19, která je způsobena virem SARS-CoV-2. Zpracování seznamu osob pro očkování zajišťují hasičské záchranné sbory příslušných krajů cestou svých pracovníků určených pro komunikaci s dobrovolnými jednotkami.

Všechno zlé nás posílí...

rozhovor s Jiřím Kubizňákem, starostou SDH Golčův Jeníkov

V jubilejním desátém ročníku ankety Dobrovolní hasiči roku uspěl i jeden z nejstarších sborů dobrovolných hasičů v Česku, který působí v Golčově Jeníkově. Na stříbrnou příčku v prestižní anketě ho vyneslo 733 hlasů. Pozvali jsme starostu SDH Golčův Jeníkov Jiřího Kubizňáka ke krátkému rozhovoru pro Hasičské noviny.

Pane starosto, dobrovolní hasiči v Golčově Jeníkově patří

k nejstarším sborům v Česku. Je úspěch jednotky v anketě i motivací-inspirací, která by přivedla do sboru další zájemce „o hasičinu“? Jaký je vlastně u vás v Golčově Jeníkově aktuální zájem o aktivní účast v hasičském hnutí ze strany veřejnosti? (vstup do sboru, jednotky)

Určitě ano, je to velká odměna a hlavně poděkování za naši činnost našim členům výjezdové jednotky. Úspěch jednotky v anketě dobrovolní hasiči je nejenom pro sbor obrovská reklama, ale je to reklama pro celé naše malé město. Za posledních pár let vstoupilo do sboru ně-

kolik nových tváří, jednak ze strany veřejnosti, ale hlavně z řad našich mladých hasičů, které si dlouhodobě vychováváme. V letošním roce jsme naše dva mladé hasiče zařadili do výjezdové jednotky, jsou to kluci, kteří tím žijí od dětství.

Jaký byl pro vás, pro sbor, jednotku rok 2020?

Rok 2020 byl pro náš sbor smutný. Bohužel, díky epidemii covid-19 byla naše činnost, ale nejen naše, omezena jen na výjezdy a s tím související nejnútnejší činnost. Nevýjezdové aktivity sboru byly téměř všechny zrušeny a hlavně jsme byli

nuceni zrušit velkolepé oslavy 150. výročí založení našeho sboru, což nás velice mrzí. Byli jsme zvyklí se pravidelně scházet, řešit různé problémy a samozřejmě spolu trávit mnoho volného času jako jedna velká rodina. Vzhledem k současné situaci převládá opravdu jen to zarmoucení. Pevně věřím, že se jako sbor dobrovolných hasičů brzo vrátíme k našim běžným aktivitám.

Jaká je spolupráce SDH a města Golčův Jeníkov?

Spolupráce s městem Golčův Jeníkov je výborná. Město nám fandí a podporuje nás v naší činnosti. Díky městu je naše jednotka vybavena moderní zásahovou technikou. Tuto podporu městu oplácíme našim nasazením jak při výjezdech, tak i při jiných obecně prospěšných činnostech.

Jaké jsou plány sboru pro rok 2021?

Plány pro rok 2021 jsou zatím bohužel velmi omezené, uvidíme, jak se bude vyvíjet situace ohledně

pandemie. Naše činnost je stále omezena jen na výjezdy a nezbytné činnosti kolem výjezdové jednotky. Ostatní aktivity našeho sboru si zatím nedovolíme plánovat.

Je společenské a další ocenění práce dobrovolných hasičů v České republice dostačující?

To je složitá otázka, dle mého názoru jsou sbory dobrovolných hasičů nepostradatelnou složkou obcí a měst a někde bohužel jen jedinou fungující organizací. Vždycky se najdou nějaké situace, které by mohly být oceněny důstojněji, či nejsou oceněny vůbec. Hasičská činnost je dobrovolná srdeční záležitost každého z nás, kde největší naší odměnou je především zachráněný lidský život či uchráněný majetek.

Jste sbor s velmi dlouhou tradicí – historií. Jakým způsobem je tradice a historie ve sboru uchováována – připomínána?

Ano, jsme sbor s velmi dlouhou tradicí, jsme šestý nejstarší sbor (dokončení na straně 5)

Ze zásahů JSDHO Golčův Jeníkov

Malé radosti ze Stýskal...

... píšeme na straně 4

Pozvánka do Muzea ohně v Žárově

... čeká na straně 8

Znalostní test

... zkuste na straně 7

Hasiči z Černobylu

Lidské osudy se umí protnout náhle a nečekaně. Z běžného dne se stane začátek velkého dramatu, který ještě právem po mnoha letech budí obecné emoce a je předmětem odborných diskuzí. Zdá se, že vrstvy času tento příběh skryjí a dostanou mimo zorné pole široké veřejnosti. Tak tomu mohlo být i s událostmi souvisejícími s havárií jaderné elektrárny v Černobylu ve druhé polovině 80. let 20. století. Nedávno natočená filmová minisérie z americko-britské koprodukce tento příběh hrdinství, sebeobětování, ale i podcenění síly atomu, znovu důrazně a s velkou uměleckou invencí připomněla. Datum a místo: 26. duben 1986, Černobyl, Svaz sovětských socialistických republik, Ukrajina.

Památník černobylským hasičům.

Havárie v jaderné elektrárně v ukrajinském Černobylu je považována za nejzávažnější selhání bezpečnostních systémů v dějinách světové jaderné energetiky. Člověk dokázal uvolnit sílu atomu pro vojenské i civilní účely. Na straně jedné se rozrůstal arzenál jaderných zbraní, na straně druhé síla jádra poháněla lodě, ponorky, pomáhala vyrábět elektřinu. To, co postihlo jadernou elektrárnu v Černobylu, byla – technickým jazykem řečeno – parní expanze krytu reaktoru, která iniciovala požár doprovázené sérií dalších explozí. To vedlo ke zničení bezpečnostních systémů, destrukci kontrolních grafitových tyčí a de facto k roztavení reaktoru.

Smrtný dech reaktoru

Přenesme se nyní do 26. dubna 1986. Měl to být teplý a slunečný den. Hasiči ze stanice HPV-2 a HPV-6 z nedalekého města Pripjať se připravovali na rutinní službu. Před druhou hodinou ranní byli hasiči informováni, že v jaderné elektrárně došlo k explozi a požáru. Nikdo neočekával, že nepřítel nebude jen oheň a žár, ale především záření, jehož intenzita dosáhla hodnot překračujících

normy až 10 000krát. Zničený reaktor doslova vydechoval smrt... Na zásahu se v prvním sledu podílelo 69 hasičů. Ráno 26. dubna byl požár reaktoru uhašen. Současně se však začaly objevovat jasné známky ozáření u zasahujících hasičů. Prvních 40 hasičů a pracovníků elektrárny bylo transportováno do Pripjati k lékařskému ošetření. Byl na ně hrozivý pohled: masivní otoky v obličejových partiích, rozsáhlé popáleniny, vysoké horečky. Hasiči si stěžovali na podivnou kovovou chuť v ústech a nutkání na zvracení. Je s podivem, že profesionální polovojensky organizované hasičské jednotky neměly ani ty nejjzákladnější prostředky ochrany před radiací. O to více překvapivé, že tehdejší Sovětský svaz rozvíjel civilní i vojenské jaderné projekty již od 50. let minulého století. Velkou negativní úlohu sehrál zkorumpovaný byrokratický systém, atmosféra doznívající studené války i možnost zásahů komunistické nomenklatury do odborného řízení záchranných prací. Rodiny hasičů tak nejprve obdržely zprávu, že zranění jejich blízkých byla způsobena klasickým požárem. Nevinnost a další projevy extrémní radiační expozice byly vysvětlovány unikem toxických plynů. Už v této době však začal vznikat plán na evakuaci všech obyvatel v 30-ti

kilometrové zóně okolo elektrárny. Dne 27. dubna byli zranění hasiči převáženi letecky do moskevských nemocnic. V květnu však již mnoho těchto hasičů nebylo mezi živými. Zemřeli na nemoc z ozáření. Byli pohřbeni ve dvou rakvích, dřevěné a zinkové. Přesto byly následně jejich náhrobky odstraněny a zalaty betonem, protože úroveň radiace v místě jejich posledního odpočinku byla stále příliš vysoká.

„Šťěstí z Černobylu“

Byly však případy, kdy některým jedincům z řad zasahujících hasičů přálo neuvěřitelné „šťěstí z Černobylu“ a z nemoci z ozáření se dokázali vyléčit bez trvalých následků. Jedním z nich byl hasič Leonid Petrovič Teljatnikov. Tomuto hasiči-hrdinovi zřejmě pomohla jeho mimořádná fyzická kondice a celková odolnost organismu. Za svoje působení při zásahu v areálu elektrárny obdržel major Teljatnikov titul Hrdiny Sovětského svazu. Jeho odvalu ocenil i britský hasičský svaz udělením medaile za projevenou odvalu. Do důchodu odešel Teljatnikov v roce 1995 v hodnosti generálmajora. Zásah v Černobylu jeho zdraví nijak nepoznamenal. Tento příklad je ovšem výjimkou z pravidla a nic

nemění na tom, že to byli právě hasiči, kdo poznali jako první ničivou sílu zhroutěného jaderného reaktoru.

Omyly i utajení

Hasičské složky nebyly informovány, co je příčinou požáru. I z toho důvodu použily na hašení reaktoru vodu. Při teplotě požáru okolo 2000 celsiových stupňů však nemohla být voda jako hasivo účinná. Působením takové teploty dokonce docházelo k rozpadu molekul vody na kyslík a vodík. Místem zásahu se začaly rozléhat zvuky větších či menších výbuchů. Hasiči nebyli vybaveni ochrannými prostředky. Bezpečné zázemí jim nezajistila ani jejich použitá technika. Únikům radioaktivit do ovzduší se podařilo zamezit až devátý den. Postupně se začala zlepšovat i v počátcích velmi tristní úroveň ochrany před radiací. O havárii v Černobylské jaderné elektrárně oficiálně informoval Sovětský svaz světovou veřejnost 28. dubna 1986 prostřednictvím tiskové agentury TASS. Zajímavé, nikoli však překvapivé (uvážíme-li mezinárodní kontext v 80. letech 20. století) byla skutečnost, že první zprávy o Černobylu se do světa „rozletěly“ nikoli ze sovětského, ale švédského

zdroje. Dne 27. dubna detekovaly černobylskou radiaci přístroje jedné ze švédských jaderných elektráren. Jen o den později hlásila radiaci v ovzduší i československá jaderná elektrárna Dukovany.

Epilog

Havárie v Černobylu uvolnila do ovzduší radioaktivní kontaminaci v ekvivalentu několika stovek jaderných pum typu, který byl použitý při bombardování japonské Hirošimy v roce 1945. Ačkoli se havárie v Černobylu dotkla území více zemí světa, shodou okolností neprorostla tato obrovská lokální katastrofa v globální ničivé kataklyzma. Výraznou zásluhu na tom má i včasný a obětavý zásah hasičů bezprostředně po vzniku havárie. Trvalou skvrnou v historii sovětské jaderné energetiky je však rok 1986 jako symbol nepřipravenosti na řešení krizové situace takového rozsahu. Mohlo by se zdát, že se svět z černobylské havárie poučil. Rovněž další technologický pokrok zajistil zdánlivě bezpečnou kontrolu nad probíhající jadernou reakcí. Havárie v elektrárně v japonské Fukušimě v roce 2011 však opět zvedla varovný prst štěpné reakce vůči lidské civilizaci. Naštěstí se nikoli ze sovětského, ale švédského

Hasiči zde byli opravdoví hrdinové.

Zásah v Černobylu byl extrémně náročný.

opakovalo. Černobyl tak zůstává v paměti jako memento odvahy hasičů a dalších záchranných složek. V tragických lidských osudech, které spojil zdánlivě bezstarostný slunečný 26. duben 1986, je připomínka, že bezpečnost jaderných zařízení je absolutní prioritou a krizové plány pro havárie v atomových elektrárnách by měly být tak precizované, jak výjimečně ničivé síly se týkají.

Připravil Mirek Brát, zdroje foto wiki.ru, pinterest, flickr, youtube

Radiační kontrolou procházela i vozidla.

Hašení vodou bylo málo účinné.

Záběr z filmové minisérie Černobyl.

Sarkofág elektrárny.

Práce, kterou dobrovolní hasiči odvádí, je zásadní

Na otázky Hasičských novin odpovídá ministr vnitra ČR Jan Hamáček

Pane ministře, jak hodnotíte nasazení a pomoc dobrovolných hasičů (sbory dobrovolných hasičů, jednotky sborů dobrovolných hasičů obcí) v uplynulém pandemickém roce?

Pandemie covidu-19 nám potvrdila to, jak jsou dobrovolní hasiči důležití. Jejich pomoc profesionálním jednotkám, stejně jako například zajištění rozvozu roušek a dezinfekce nebo dezinfekce veřejných prostor byla pomocí naprosto zásadní. Všem dobrovolným hasičům opravdu děkuji za jejich nasazení a ochotu pomáhat.

Měl by být status dobrovolných hasičů na stejné úrovni, jakou požívají například aktivní zálohy Armády ČR?

Myslím, že tyto dvě věci nelze zcela porovnávat, aktivní zálohy jsou zřízeny k trochu jinému účelu, než k jakému jsou zřízeny dobrovolní hasiči. V tuto chvíli považuji stávající stav za dostatečný, ovšem samozřejmě nevylučuji možnost, že by v budoucnu nemohlo k nějaké změně legislativy dojít.

Neohroží současné enormní výdaje státu pomoc a podporu pro dobrovolné hasiče v dalším období?

Práce, kterou dobrovolní hasiči odvádí, je zásadní a jejich role je nezastupitelná. Ke krácení podpory by tedy nemělo dojít. Bohužel máme pravdu v tom, že výdaje státu určené na pomoc občanům v době pandemie jsou nyní velmi vysoké a někde se to musí projevovat. Udělám ale vše pro to, aby to dobrovolní hasiči nepocítili.

Jak hodnotíte spolupráci mezi profesionálními a dobrovolnými hasiči (zejména v aktuálním kontextu pandemie)?

Spolupráce mezi profesionálními a dobrovolnými hasiči funguje velmi dobře dlouhodobě a pandemie nám to znovu ukázala. Všichni si za poslední rok sáhli na dno psychických i fyzických sil a všichni mají můj respekt. Ještě jednou díky za Vaši práci.

Děkuji za rozhovor.

Mirek Brát

foto: Odbor tisku a PR MV ČR

HASIČI NA SÍTI XXXIII.

Stránky SDH Praha-Běchovice
<https://www.sdhbechovice.cz/>

V dnešním zastavení naší pravidelné rubriky se vypravíme do Prahy-Běchovic za tamním zdařilým hasičským webem. Nejprve několik poznámek k historii SDH Praha-Běchovice. Sbor dobrovolných hasičů zde byl ustaven v roce 1895. Jak půvabně konstatuje hasičská kronika: „Sbor čítal 19 členů a po čtyřnedělní horlivé činnosti sbor konal 1. veřejné cvičení se strojem na dvoře v Poště a útok na Poštu, vše za vrchního velení cvičitele Jana Kocourka. Tím sbor prvně předstoupil před soud veřejnosti a pozvaných okolních hasičských sborů. Již brzy po svém založení prodělal a přijal sbor Křest ohněm při požáru v Sibirně, jehož se jako prvního účastnil...“ Hasiči z Běchovic nejen hasili požáry, ale „hasili“ i touhu po vědění. V roce 1903 založili dokonce vlastní veřejnou knihovnu. Organizovali rovněž přednášky zdravotnické, vlastenecké i technické. O rok později si postavili i divadelní scénu. Zřídili spolkovou pokladnu na pomoc rodinám zemřelých členů sboru. Zdá se, že se stejnou vervou se ujal potomci otců zakladatelů i díla vytvoření moderní webové prezentace, která funguje na zabezpečené doméně prvního řádu. Internetová prezentace hasičů z Běchovic se nám velmi líbila. Nenašli jsme nic, co bychom mohli tomuto webu vytknout po stránce obsahové či formální. Kromě webu využívají běchovičtí hasiči velmi aktivně i twitter, instagram a facebook. Poslední jmenovanou síť využívají i jako „link“ pro webovou fotogalerii.

foto: úvodní strana webu

Úvodní strana webu

STALO SE... aneb ohlédnutí v čase

I rokem 2021 vás v Hasičských novinách provází rubrika, ze které by možná měl radost i pan Komenský. Proč? Protože právě on říkal: Svěřovat věci pouhé paměti znamená zapisovat je do větru, neboť naše paměť je prchává. Pamatujete si například, co se stalo v květnu před deseti lety? Naše rubrika vám chce připomenout události, příběhy, zprávy: tuctové a všední či naopak výjimečné a důležité z obecného i hasičského hlediska, které se udály již před více lety. Můžete pak porovnávat, zda je aktuální období roku 2021 podobné či jiné, než bylo to, které se již po pás propadlo do řeky času...

Přenesme se v čase do jara roku 2011, kdy se Česká republika účastnila mezinárodního cvičení MODEX.EU v Holandsku. Akce se uskutečnila v Ossendrechtu, v areálu tamní policejní akademie. Jednalo se o evropské cvičení modulů civilní ochrany, jehož cílem bylo prověřit taktické možnosti a spolupráci záchranných týmů členských států EU při záchranných operacích. MV-generální ředitelství HZS ČR na toto cvičení vyslalo odřad na velkokapacitní čerpaní vody. Námětem cvičení byla simulovaná mimořádná událost (orkán „Kyril“ a následně povodně) ve fiktivní zemi K-land, která následně požádala EU o pomoc.

(ilustrační foto: HZS ČR)

VE ZKRATCE

Kolínští hasiči jsou velmi aktivní při akcích spojených s dobrovolným dárcovstvím krve. OSH Kolín připravilo pro dobrovolné hasičské dárcové milý dárek – plechový hrníček, který jim bude každým douškem připomínat jejich nezištnou dárcovskou ochotu. Jedna z posledních akcí tohoto typu se uskutečnila v dubnu s názvem Daruj krev s dobrovolnými hasiči.

foto FB OSH Kolín

Všechno zlé nás posílí...

rozhovor s Jiřím Kubizňákem, starostou SDH Golčův Jeníkov

(dokončení materiálu ze strany 1)

v České republice, který byl založen roku 1870. Jak už jsem uvedl,

v loňském roce jsme si chtěli tuto dlouholetou tradici připomenout

prostřednictvím velkolepých oslav, bohužel se tak nestalo. Jako kolek-

tiv, kamarádi a kolegové se pravidelně scházíme, pořádáme několik tradičních akcí, soutěží, ukázek techniky a další. Jako starosta jsem hrdý na to, že nezapomínáme na naše starší hasiče, společně se všichni pravidelně scházíme při různých výročních členů a společně to oslavíme.

Jaké je vaše přání pro nadcházející měsíce?

Chtěl bych touto cestou poděkovat všem dobrovolným hasičům za jejich odvahu, obětavost a nasazení. Přeji si, abychom brzo pandemií porazili. Pevně věřím, že všechno zlé nás posílí.

Děkuji za rozhovor.

Mirek Brát, foto archiv SDH Golčův Jeníkov

Respirátory pro hasiče seniory

V pátek 16. dubna 2021 došlo v hasičské zbrojnici Sboru dobrovolných hasičů v Kytíně k předání 3.000 ks respirátorů FFP2, které od Nadačního fondu REGI Base I. převzal Ing. Josef Myslín, starosta Okresního sdružení hasičů Praha-západ. Tyto respirátory budou následně rozděleny mezi hasiče okresu Praha-západ od 70 let věku. Za Nadační fond REGI Base I. byl přítomen předseda správní rady Bc. Hynek Čech společně se zástupci sponzorské firmy OMD Vision, s. r. o. Tohoto aktu se dále zúčastnil Ing. Jan Šrůtek, člen Okresní odborné rady velitelů OSH Brno-město, a Miloslav Holý, starosta obce Kytín a zástupce domovského SDH místa předání, v neposlední řadě náměstek starosty OSH Praha-západ. Předání probíhalo za

účasti zástupců těchto médií: TV Praha, Týdeník Policie, Příbramský deník a Zpravodaj Mníšku pod Brdy. Okresní sdružení hasičů Praha-západ si velmi váží velko-

ryšého daru od Nadačního fondu REGI Base I. Tato skutečnost je pro nás o to víc významná, neboť respirátory budou putovat našim dříve narozeným hasičům jako

alespoň vyjádření symbolického díku a podpory v této době, jež není lehká pro nikoho z nás. Přibližně mezi 550 hasičů seniorů budou respirátory průběžně rozděleny prostřednictvím zástupců jednotlivých okrsků. Starosta OSH Praha-západ Josef Myslín a jeho náměstek Miloslav Holý seznámili také přítomné zástupce poskytovatele daru i přítomných médií s činností okresního sdružení v době pandemie, jako je např. využití 3D tisku pro výrobu ochranných pomůcek a jejich následná distribuce do zdravotnických, sociálních a dalších zařízení určených pro službu obyvatelstvu. Ještě jednou děkujeme za podporu, které si velice vážíme!

Petra Myslínová Cejpková, kancelář OSH Praha-západ

